

Nieuwe munitie in Donderen

Op de weg van Donderen naar Norg worden akkers en weilanden afgewisseld door kavels bos, aangeplant in de jaren zestig. Een van die bosjes is het terrein Donderboerkamp, een voormalig munitiedepot. Het terrein is aangelegd en gebouwd tijdens de Koude Oorlog, is thans werkplaats en thuishaven van locatietheatergezelschap PeerGrouP en huisvest zorgboerderij Prins. Het heeft de status van cultuurlandgoed en combineert cultuur met natuur en zorg.

Het terrein bestaat uit 24 bunkers omgeven door aarden wallen. Het munitiedepot was een van de voorraadkasten voor het Amerikaanse leger als de oorlog met de Russen zou uitbreken. Na de val van de Muur in 1989 raakte het in onbruik. De inmiddels opgeheven Dienst Landelijk Gebied (DLG) droeg zorg voor de verkoop van de terreinen, die moesten worden herontwikkeld.

‘Graven waar je staat’

PeerGrouP was sinds 2001 op uitnodiging van de Rijksgebouwendienst gehuisvest in Veenhuizen. De ontwikkelaar van het dorp, Henk Timmerman, zag een duidelijke rol voor cultuur weggelegd, en de werkwijze van PeerGrouP sloot naadloos aan op zijn plan: het gezelschap werkt sinds de oprichting onder het motto ‘graven waar je staat’. Voor elk project doet het grondig onderzoek naar de locatie van de productie. Door betrokkenen en bewoners (de *daily experts*) te bevragen over hun leven en ervaring in een dorp of streek, de geschiedenis van het gebied alsmede de sociaal-economische activiteit, krijg je informatie over het gebied en wat er speelt. PeerGrouP organiseerde, in een zelfgebouwd strokasteel van 11.000 strobalen, voorstellingen, debatten, lezingen, concerten en een expositie waarin de landbouwsector centraal stond. Vanuit de werk-

plaats in Veenhuizen werd vervolgens gewerkt aan een serie projecten met als thema het platteland.

De economische bedrijvigheid in Veenhuizen nam toe. Vooral het nieuwe Gevangenis museum zorgde voor grote aantallen toeristen. In de werkplaats groeide de groep eigen medewerkers gestaag en het gebouw werd snel te krap. PeerGrouP voelde zich steeds minder goed thuis in Veenhuizen, en door de goede samenwerking met de Dienst Landelijk Gebied ontstond het idee dat PeerGrouP tijdelijk het leegstaande munitiedepot bij Donderen zou kunnen gebruiken totdat er een bestemming voor zou zijn gevonden. Al werkende kwam de bestemming van het voormalige munitiedepot als cultuurlandgoed in zicht. Uiteindelijk werd het met die bestemming te koop aangeboden bij openbare inschrijving.

Omdat PeerGrouP onvoldoende financiële middelen had om het terrein te kopen, werd een partner gezocht. Die werd gevonden in boerderij Prins, waar mensen met een fysieke en/of psychische handicap werken. Het munitiedepot bleek een ideale plek te zijn voor samenwerking tussen beide partijen. Met gerichte crowdfunding lukte het PeerGrouP een lening te verkrijgen bij particulieren. Dat was voldoende basis om een bv op te richten die een bod kon doen op het terrein. Dit bod bleek hoog genoeg om eigenaar te worden. Sinds 2011 huren PeerGrouP en boerderij Prins het terrein van de bv. Met steun van onder meer Stichting Doen wordt Donderboerkamp de komende jaren ontwikkeld tot openbaar kunstlandgoed.

Betrokkenheid

Als je het hek passeert dat het terrein van de buitenwereld scheidt, kom je langs een gebouw dat dienstdoet als gastenverblijf. Vier slaap-

kamers en een grote woonkamer bieden ruimte aan medewerkers en gasten van de PeerGroup. Begin september logeerden daar tien buitenlandse theatermakers om een project te ontwerpen over de rol van jongeren in Europese rurale gebieden. Het volgende gebouw huisvest de zakelijke leiding, boekhouding en publiciteitsafdeling. Even verder staat een magazijn dat is omgebouwd tot kantine en werkplek voor de artistieke medewerkers. Daarnaast is er een werkplaats voor metaal en hout, een geluidsstudio en een opslag van kostuums, licht- en geluidsapparatuur. De zorgboerderij heeft zijn eigen kantine, een manege en houtwerkplaatsen. Met de inkomsten uit de verhuur van een aantal magazijnen aan collega-theatergroepen en een festival wordt het ombouwen van de magazijnen en het onderhoud bekostigd. Boerderij Prins levert personeel voor het onderhoud van het groen en de huishouding van de PeerGroup.

Enerzijds vertraagt de ingewikkelde regelgeving de ontwikkeling van het terrein. De monumentenstatus van het terrein en de gebouwen bemoeilijkt het verkrijgen van vergunningen voor aanpassingen aan de gebouwen. Daar komt bij dat de grens tussen de gemeente Tynaarlo en Westerveld precies over het midden van het terrein loopt. Anderzijds is de langzame ontwikkeling een bewuste keuze, door het vooral met de eigen medewerkers te doen. Dat is niet alleen goedkoper, maar zorgt ook voor een blijvende betrokkenheid van alle gebruikers bij het terrein. Inmiddels kunnen beide organisaties publiek ontvangen op het terrein en trekken de activiteiten van boerderij Prins en PeerGroup jaarlijks zo'n 4500 bezoekers.

Het volgende doel is de verdere ontwikkeling van de publieksfunctie. Met scholen uit de omgeving willen de twee organisaties geschiedenis- en natuurlessen gaan verzorgen. Met Staatbosbeheer wordt gewerkt aan een theehuis. Sjoerd Wagenaar, artistiek leider van de PeerGroup, is inmiddels ook imker en heeft vier bijenvolken. En onder de noemer 'Nieuwe munitie' worden samen met kunstopleidingen workshops aan studenten gegeven over locatietheater. ●

